

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2026-06-30

Ärendenummer SOCN-2025-00054

Handläggare

Josefin Florell

Telefon: 070-370 7989

E-post: josefin.florell@socialnordost.goteborg.se

Yttrande till stadsbyggnadsnämnden över förslag Ändring av översiktsplan för Göteborg, dnr SBF-2024-00784, granskning

Förslag till beslut

1. Socialnämnden Nordost tillstyrker förslag till ändring av översiktsplan för Göteborg, dnr SBN-2024-00784
2. Socialnämnden Nordost sänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till stadsbyggnadsnämnden

Sammanfattning

Stadsbyggnadsnämnden har sänt förslag om Ändring av översiktsplan för Göteborg, SBF-2024-00784, för granskning. Förslaget var på samråd under våren 2025. Efter samrådet har förslaget bearbetats och synpunkterna från samrådet sammanställts i en samrådsredogörelse. Syftet med ändringen är att bättre spegla kommunens viljeinriktning för mark- och vattenanvändning samt öka tydligheten för efterföljande planering.

Socialförvaltningen föreslår att nämnden tillstyrker förslaget till ändring av översiktsplanen. Förvaltningen bedömer att nämndens synpunkter från samrådet i huvudsak har omhändertagits. Kvarstående synpunkter gäller främst behovet av lokal service nära bostäder för att uppnå mål kring mobilitet, hantering av intressekonflikten mellan framtida begravningsmark och berörda odlingsföreningar samt fortsatt prioritering av trygga och tillgängliga gång- och cykelkopplingar i barns vardagsmiljöer.

Bedömning ur ekonomisk dimension

De föreslagna ändringarna bedöms inte medföra några direkta ekonomiska konsekvenser för socialnämnden Nordost. På längre sikt kan bostadsutbyggnad, service nära bostaden och stärkta förutsättningar för arbetsmarknad och näringsliv ha positiv betydelse för invånares vardagsekonomi. Ekonomiska styrmedel för förändrat resebeteende, såsom trängselskatt och parkeringsavgifter, kan få större betydelse för hushåll med små ekonomiska marginaler, särskilt där tillgången till alternativa färdssätt är begränsad.

Bedömning ur ekologisk dimension

Ändringarna av översiktsplanen utgår från att Göteborg ska kunna hantera en fortsatt befolkningsökning med minsta möjliga påverkan på klimat och miljö. En mer koncentrerad och funktionsblandad stad kan bidra till en mer resurssnål stadsutveckling och skapa bättre förutsättningar för hållbart resande. Förslaget innehåller även förtydliganden avseende klimatanpassning, mobilitet, grönstruktur, jordbruksmarkens

värde samt produktion och lagring av förnybar energi, vilket kan bidra positivt till den ekologiska hållbarhetsdimensionen.

Bedömning ur social dimension

Ändringarna bedöms inte få någon större direkt påverkan på livsvillkoren för invånarna i stadsområde Nordost. Däremot påverkar ändringarna stadens utveckling i stort, vilket kan få sociala konsekvenser för invånare i hela staden.

Förslaget kan bidra till en mer sammanhållen stad genom utveckling av offentliga rum, kollektivtrafiknät och kopplingar över barriärer. Utformningen av sådana kopplingar har betydelse för trygghet, trafiksäkerhet och tillgänglighet för bland annat barn, äldre och personer med funktionsnedsättning.

Ändringarna stärker barnperspektivet genom förtydliganden om barns möjligheter att röra sig till fots och med cykel. Förslaget lyfter även klimatanpassningens betydelse för hälsa, säkerhet och ett fungerande vardagsliv, särskilt för sårbara grupper.

Samråd

Kommunen anordnade öppna möten på Stadsbiblioteket 6 februari och 17 februari 2025, samt möten på Majornas bibliotek, som fokuserade på fördjupningen för Södra älvstranden den 26 februari och 3 mars. Ett digitalt samrådsmöte riktat till näringslivet genomfördes den 25 februari.

Samverkan

Information har lämnats i förvaltningens samverkansgrupp, FSG, 18 augusti 2026.

Ärendet

Stadsbyggnadsnämnden har beslutat om granskning av förslag Ändring av översiktsplan för Göteborg, diarienummer SBN-2024-00784. Förslaget är remitterat för yttrande till ett flertal bolag och nämnder, däribland socialnämnd Nordost.

Granskningstiden för förslaget är 3 juni 2026 – 8 september 2026.

Beskrivning av ärendet

Handlingar i ärendet finns på sidan: [Ändring av översiktsplan för Göteborg - Plan- och byggprojekt - Göteborgs Stad](#) Förslaget till ändring av översiktsplan för Göteborg finns i sin helhet på denna digitala plattform. Till granskningsförslaget hör även en samrådsredogörelse. Samrådsredogörelse redovisar resultatet av samrådet och ska också innehålla de förslag som framförda synpunkter i samrådet har gett anledning till.

Bakgrund och förutsättningar

Enligt Plan- och bygglagen, PBL, ska alla kommuner ha en aktuell översiktsplan. En översiktsplan är inte juridiskt bildande men visar kommunens viljeinriktning för mark- och vattenanvändning. Göteborgs översiktsplan antogs av kommunfullmäktige 2022.

Kommunfullmäktige gav i maj 2024 stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att ta fram förslag till ändring av översiktsplan för Göteborg. Uppdraget slogs samman med redan pågående arbeten med fördjupning och tillägg till översiktsplanen.

Förslag till ändring av översiktsplan för Göteborg var på samråd under våren 2025. Efter samrådet har förslaget bearbetats och synpunkterna från samrådet sammanställts i en samrådsredogörelse. Stadsbyggnadsnämnden beslutade den 19 maj 2026 att genomföra granskning gällande ändring av översiktsplan för Göteborg.

Förslagets innehåll

Syftet med ändringen av översiktsplanen är dels att bättre spegla kommunens viljeinriktning för mark- och vattenanvändning, dels att öka tydligheten för efterföljande planering.

Den föreslagna ändringen av översiktsplanen omfattar fördjupning av geografiska inriktningar för Södra älvstranden, Mölndalsåns dalgång samt för södra Askim. Ändringen omfattar också tematiska tillägg för jordbruksmark och energi samt ändringar inom tematiska inriktningar för klimatanpassning och för mobilitet och infrastruktur.

Vid framtagandet av översiktsplanen har ett antal kunskapsunderlag tagits fram, exempelvis för Jordbruksmark och livsmedelsförsörjning, energi och Göteborgs gröna historia. Dessa utgör inte en formell del av översiktsplanen men kan fungera som stöd för att förstå innebörden av översiktsplanen.

Södra älvstranden, Mölndalsåns dalgång och södra Askim

För Södra älvstranden syftar ändringen av översiktsplanen till att möjliggöra en omfattande stadsutveckling genom omvandling av tidigare hamn- och industriområden till blandad stadsbebyggelse.

För Mölndalsåns dalgång och södra Askim innebär förslaget att tidigare fördjupade översiktsplaner arbetas in i den kommunövergripande översiktsplanen. För Mölndalsåns dalgång innebär detta bland annat ställningstaganden om grönsstruktur, och kopplingar

inom området, medan den tidigare fördjupningen för södra Askim utgår och ersätts av mer övergripande inriktningar i översiktsplanen.

Jordbruksmark och livsmedelsförsörjning

Ändringen av översiktsplanen omfattar nya tematiska inriktningar, varav ett är jordbruksmark och livsmedelsförsörjning. Tematisk text om jordbruksmark läggs till i översiktsplanen, med syfte att säkerställa jordbruksmark för en mer robust livsmedelsförsörjning.

Ändringen syftar till att visa hur jordbruksmarken ska användas och prioriteras i förhållande till andra samhällsintressen för att långsiktigt stärka livsmedelsförsörjningen i Göteborg.

I samband med samrådet av ändring av översiktsplan togs Gunnilse västra (norr om Gunnilsevägen) bort som utredningsområde för blandad stadsbebyggelse. Socialnämnden Nordost såg positivt på detta i samrådet.

Ytterstadens sammanhängande jordbrukslandskap har höga värden och föreslås bevaras. För Nordost innefattar ytterstaden Gunnilse och Bergum.

Markanvändningskartan föreslås kompletteras med en ny rekommendation för jordbruksmark.

Energi och energilagring

Energiproduktion och energilagring är ett nytt tematiskt tillägg i ändringen av översiktsplanen. Förslaget innebär att översiktsplanen kompletteras med inriktningar för produktion och lagring av förnybar energi, i syfte att möta ett ökat framtida elbehov och stödja omställningen till fossilfri energiförsörjning.

Tillägget omfattar vindkraft på land, solceller, förbränningsanläggningar för el- och fjärrvärmeproduktion samt energilagring. Förslaget anger även att batterilager och solcellsparkar i första hand ska lokaliseras till mark som redan är ianspråktagen.

Klimatanpassning

Ändringen av översiktsplanen innebär att ett nytt kapitel om klimatanpassning införs i översiktsplanen. Kapitlet baseras på översiktsplanens nuvarande inriktningar för klimatanpassning samt det tematiska tillägget för översvänningsrisker.

Detta kapitel innehåller mål och strategier som syftar till att vara vägledande för hur kommunen ska planera med avseende på klimatrelaterade risker. Kapitlet omfattar anpassningsåtgärder kopplat till stigande havsnivåer, höga flöden och skyfall samt anpassning till ett varmare klimat.

Ett större fokus läggs på strategier för att planera för en varmare stad utifrån att kunskapsläget ökat.

Markanvändningskartans lager som rör klimatanpassning uppdateras.

Mobilitet och infrastruktur

Ändringen av översiktsplanen innebär att översiktsplanens inriktningar för mobilitet och infrastruktur utvecklas och förtydligas. Bland annat stärks inriktningen mot ökat resande till fots, med cykel och kollektivtrafik genom ställningstaganden om barns rörelsefrihet, gång- och cykeltrafik, delad mobilitet och mobilitetstjänster. Strategin effektiv

användning av befintlig infrastruktur utvecklas med ny inriktning för längre fordon i kollektivtrafiken.

Förslaget innehåller även förtydliganden avseende trafiksäkerhet och väl underhållna gång- och cykelvägar.

Förslaget till ändring av översiktsplanen möjliggör för färre styrande dokument inom stadsutveckling genom att delar av Trafikstrategin, Grönplanen, Cykelprogrammet samt Trafiksäkerhetsplanen lyfts in i översiktsplanen.

Övriga ändringar – begravningsmark

Förslaget innehåller också ett antal mindre ändringar som till exempel ändrade reservat och utredningsområden för kommunikation samt nya ytor för framtida begravningsmark.

Det som berör stadsområde Nordost är förslaget om reservmark i Rösered för framtida behov av begravningsmark.

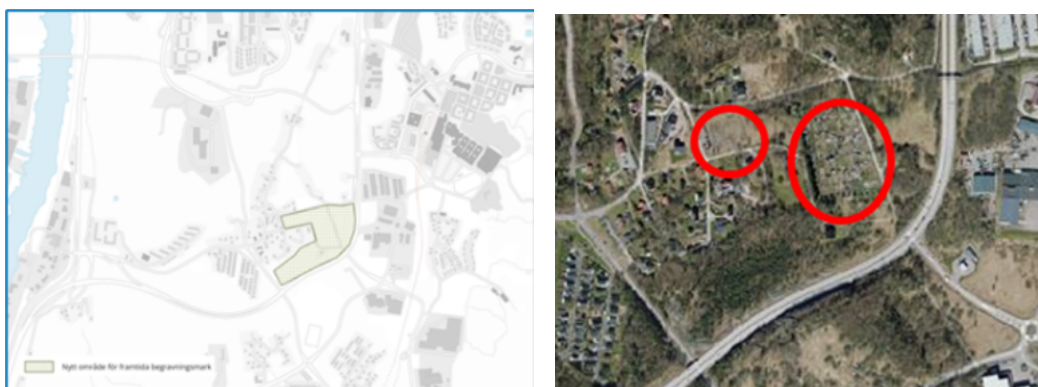

Bild 1. Bilden till vänster visar det utpekade område i Rösered som föreslås läggas in i översiktsplanen som reservmark för begravningsmark. Bilden till höger visar läget för Albanus och Rösereds odlarföreningar, vilka båda ligger inom det utpekade området.

Förvaltningens tidigare synpunkter och omhändertagande i granskningsförslaget

I samrådet lyfte socialnämnden Nordost ett antal frågor med koppling till nämndens ansvarsområde och stadsområde Nordost. Nämnden såg positivt på att jordbruksmark föreslås prioriteras högre i avvägningar inför stadens utbyggnad, bland annat mot bakgrund av framtida behov av ökad inhemsk livsmedelsproduktion. Nämnden såg även positivt på förtydliganden avseende klimatanpassning samt utvecklade strategier för mobilitet, särskilt kopplat till barns möjligheter att röra sig till fots och med cykel.

Nämnden uppmärksammade även förslaget om reservmark för begravningsändamål i Nordost, eftersom det innebär en målkonflikt med stadens arbete för stadsnära odling. Om förslaget realiserar tas områden som i dag används av Albanus och Rösereds odlarföreningar i anspråk (se bild 1). Nämnden tog inte ställning till vilken prioritering som bör göras, men framförde att frågan behöver utredas ytterligare.

Förvaltningens bedömning

Socialförvaltningen Nordost tillstyrker förslaget till ändring av översiktsplan för Göteborg, dnr SBF-2024-00784.

Begravningsmark

Förvaltningen noterar återigen att förslaget om reservmark för kistbegravningar i Nordost fortsatt innebär en målkonflikt med exploateringsnämndens uppdrag om att utveckla och expandera konceptet stadsnära odling. Detta eftersom de två odlingsområdena för Albanus och Rösereds odlarföreningar i så fall tas i anspråk för begravningsmark.

Förvaltningen anser att denna intressekonflikt behöver lösas innan en framtida begravningsplats kan etableras.

Mobilitet och infrastruktur utifrån barns fria rörlighet

Förvaltningen ser positivt på att granskningsförslaget har utvecklats avseende barns möjligheter att röra sig självständigt till fots och med cykel. I förslaget lyfts barns aktiva och självständiga rörelsefrihet fram, och det lokala cykelnätets betydelse för barns och ungas möjligheter att ta sig till skola och fritidsaktiviteter i närområdet tydliggörs.

Förvaltningen bedömer samtidigt att frågan bör fortsatt uppmärksammas i kommande planering och genomförande. Prioriteringen av cykelvägnätets utveckling utgår bland annat från befintliga cykelflöden och brister i cykelinfrastrukturen i och kring innerstaden. Ur ett socialt hållbarhetsperspektiv är det viktigt att även lokala gång- och cykelkopplingar i barns vardagsmiljöer prioriteras, även i områden där cykelflödena i dag är låga men där trygga och självständiga resor till skola, fritidsaktiviteter och andra målpunkter behöver stärkas.

I den fortsatta planeringen är det även viktigt att beakta hela resan, exempelvis kopplingen mellan bostad, gång- och cykelvägar, hållplats och målpunkt. Detta är betydelsefullt för barn och unga, men även för äldre och personer med funktionsnedsättning. Målgrupperna bör inkluderas och vara delaktiga i utformningen för att bättre utforma miljön för barn och unga samt främja en självständig mobilitet i staden.

Mobilitet och infrastruktur utifrån tillgång till service, vardagsliv och transportbehov

Förvaltningen bedömer att lokal service, såsom dagligvaruhandel och annan vardagsnära service, behöver jämnt fördelad i staden och lokaliseras nära bostäder, så att vardagliga ärenden i större utsträckning kan nås till fots eller med cykel och minska behovet av längre resor. Detta är särskilt viktigt i områden där tillgången till service i dag är lägre och där längre resor krävs för att vardagslivet ska fungera.

Detta gäller exempelvis dagligvaruhandel och annan lokal service. Att stärka den lokala servicen, särskilt i områden där tillgången i dag är lägre, kan bidra till minskat transportbehov och därmed till minskad klimat- och miljöpåverkan, samt ett förenklat vardagsliv.

Förvaltningen anser att ekonomiska styrmedel för förändrat resebeteende, exempelvis trängselskatt och parkeringsavgifter, bör analyseras utifrån hur de kan påverka invånare

med olika socioekonomiska förutsättningar och med varierande tillgång till alternativa färdssätt.

Klimatanpassning – ökat fokus på planering för en varmare stad

Förvaltningen ser fortsatt positivt på förslagen kring det tematiska tillägget om klimatanpassning, gällande både översvämningsrisker och kommande värmeökningar. Förvaltningen ser särskilt positivt på att ett större fokus läggs på strategier för att planera för en varmare stad utifrån att kunskapsläget ökat. Förvaltningen delar stadsbyggnadsnämndens bedömning att detta är viktigt utifrån sårbara grupper, och särskilt de som är i behov av samhällets stöd och att transporter fungerar och att personal kan ta sig till sina jobb.

Övrigt

I likhet med samrådsskedet avstår förvaltningen från att lämna synpunkter på de geografiska inriktningarna, då de ligger utanför stadsområde Nordost (Södra älvstranden, Mölndalsåns dalgång eller Södra Askim). Förvaltningen har inga synpunkter på tillägg om energiproduktion och energilagring.

Protokollsutdrag skickas till

Stadsbyggnadsnämnden

Socialförvaltningen Nordost

Annie Hohlfalt
Avdelningschef

Bjarne Öhman
Tf Förvaltningsdirektör